

Előfizetési díj:

Egészévre 4 frt. Félévre
2 frt. Negyedévre 1 frt.
Egy szám ára 10 kr.

Hirdetmények:

3 hasábos petsor egyszer
9 kr., többszöri hirdetés-
nél 7 kr. Bélyegdíj 30 kr.

Nyilttér petsora 12 kr.

ZALAMEGYE

társadalmi, közművelődési és gazdasági hetilap.

A lap

szellemi és anyagi részét
illető közlemények a szer-
kesztőséghez küldendők.

Bérmentetlen leveleket
csak ismert kezektől fogadunk el.

Kéziratokat nem küldünk
vissza.

A „Zalamegyei gazdasági egyesület“ és a „Zalaegerszegi ügyvédi kamara“ hivatalos közlönye.

Megjelenik minden vasárnap.

A nemzeti genius érdekében.

A „Zalamegye“ f. é. 42. számában a vezércikk őszinte hazafiúi jóindulattal foglalkozik a legutóbb alakult „Magyar Egyesület“ nemzeti intenciójával és sok reménnyel néz annak jövője, működése elé. Együttal lelkes szavakkal hívja föl a cikkíró az egész nemzet egyetemét, hogy kövessük mindnyájan a „Magyar Egyesület“ példáját; magyarosítsunk egy-szívvel lélekkel mindenütt s az alakult egyelet működésének szellemébe töltse be egész Magyarországot; legyünk mint nemzet, egy „Magyar Egyesület.“

A gondolatok legkisebb izéig egyetértünk a cikkíróval. Ámde mi a magyar nemzeti genius érdekében kifejtendő munkát nem látjuk befejezettek azzal, ha a „Magyar Egyesület“ Budapestben, az ország szívében, keresztülviszi, hogy a nyilvános helyeken németül ne beszéljenek, hogy a német étlapok, pincérek stb. eltűnjenek a főváros terrenumáról.

Ha ezzel és ily módon gyökeres munkát végezhetnénk a nemzeti genius érdekében, akkor talán nem is kellene olyan nagy erőfeszítést kifejtünk s teljesen eleget tennék a magyar nemzeti egység eszméjének.

Csak hogy a nemzeti geniusnak ily módon való fölkarolása csak látszólagos eredményt biztosít nekünk.

Mert — hogy igen közelfekvő példát vegyünk! — vannak nekünk németnyelven irt lapjaink, mik éppen olyan hévvel, odaadással állanak a nemzeti genius szolgálatában, mint a magyarnyelven irtak és vannak nekünk magyarul még mukkanni sem tudó svábjaink, akik éppen olyan lelkes magyarok, éppen olyan tántoríthatatlan hűséggel ragaszkodnak a haza rögeihez, mint mi.

Vannak ellenben kitünő magyarsággal beszélő, szónoki és írói képességekkel felruházott egyéneink — és pedig elegendő, akik a nekik adományozott talentummal vagy szerzett ismer-

reteikkel, tudományukkal éppenséggel nem szolgálják a nemzeti genius sem magánkörben, sem a nyilvánosság előtt, sem szóval, sem tollal.

Világosan kiténik ebből, hogy ebben a mi szegény polgárolt hazánkban azzal, hogy mindenütt magyarul beszéltek és irtatunk, nem tettünk meg mindent a nemzeti genius érdekében. Hogy ily módon is teszünk annak némi szolgátot, ezt tagadni nem lehet.

Ámde a lényeges eredmény csak akkor és úgy lesz biztosítva, ha társadalmunk, irodalmunk, szokásaink, erkölcsaink, gondolkozásmodunk, jellemünk felszabadul, megőriztetik minden oly befolyástól, mely a magyar nemzeti genius őseréjének érvényesülését kockáztathatja. Ilyen befolyással pedig csupán egy más, egy idegen nemzeti genius lehet.

Ez az idegen genius nem oly módon jut be hozzánk és vergődik uralomra, hogy nálunk német ujságokat szerkesztenek, hogy németül is beszélnek, hogy német étlapokat irtanak, hanem olyképpen, hogy megszállja irodalmunkat, társadalmunkat. Ez pedig csak úgy történhetik, hogy mi nem fejtjük ki teljes energiát a nemzeti genius őseréjétől duzzadó kultúra kifejlésére. Sokkal könnyebb, kényelmesebb és olcsóbb dolognak tartjuk elfogadni, átvenni az idegent.

Vizsgáljuk csak a nálunk szélteben hosszabban elterjedt regényeket és egyéb irodalmi műveket! Mit tapasztalunk? Azt, hogy azok le vannak ugyan jól, rosszul, magyarra fordítva; de azért bennök van az idegen genius; a magyar eredeti temperamentumával, ősjellemével, gondolkodásával meg nem egyező idegenesség.

Már ezt azután nagyon nehéz volna elhittetni még a legigazhitűbb muzulmán-magyarokkal is, hogy az ily munkák a nemzeti genius szolgálatában állanak? Ellenkezőleg a folyton ily munkákkal táplált lélek — különösen a fiatalabb, fogékonyabb életkorban — észrevétlenül az idegen genius hatalmába jut s az idegen kultúrának lesz önkéntelenül és szinte öntudatlanul, — creaturájává.

Ez az, ami nagy veszélyvel jár nálunk a nemzeti geniusra nézve.

Az a temérdek operette és tordított regény, mikkor a nemzeti genius soha semmiféle atyafiságban nem állott, azok a mi nemzeti geniusunk őseréje érvényesülésének ellenségei. Azoknak köszönhető, hogy mi immár idegenes szokásokat kezdünk majmolni a társadalmi életben, az egymás közti érintkezésben s hogy a kozmopolita-felfogás kezd nálunk is tért hódítani: hogy szépen fejlődött kulturánkat immár felteni kell az elnemzetietlenedéstől; hogy megint magyarságunk csekély voltánál tudatára kellett ébrednünk.

Fájdalom — de úgy van! — nekünk Magyarországon a magyar nemzeti kultúrát kell féltékenyen őriznünk. Ide vezethető vissza mind a törekvésünk, mit ellenségeink vagy a velünk egyet nem értők chauvinismusunk rovására szeretnek irtani.

Az mindegy! Nekünk azért harcolnunk kell a nemzeti kultúra érdekében öntudatosan, egyesített erővel, nemzeti missiónk magasztos voltától lelkesítetten.

E céllal alakultak és alakulnak nálunk a nemzeti kultúregyesületek; ily céllal alakult meg a „Dunántúli közművelődési egyesület“ is. Ámde hol van?

Beksits Gusztáv jeles publicistánk végig apostolkodta Dunántúl nevezetesebb városait, hogy azokban a fiókeregysületek megalakítását sürgetse. Minden esetre jól sikerült bankettek is voltak. De a kisebbkörű tevékenységre hivatott közművelődési egyesületek megalakulásáról hallgat a sajtó is, meg a krónika is.

Az eddig tapasztaltak szerint csakugyan be kell látnunk, hogy a 42. számban irt vezércikknek igaza van.

„Alig van egyesület, mely igazán megfelelne kötelességének, — az Emkét valódi csodaként emlegetik.“

Pedig a kultúregyesületeket sokkal lázasabb tevékenységre hívja a nemzeti genius; mert ha

A „Zalamegye“ tárcája.

Almanach 1892-re. *)

Meddő kornak szerették gonyolni ezt a mi mostani időnkét azon réven, hogy az irodalom mezején nem termettek csoportosan a káprázatóan csillogó tehetségek, melyeknek alkonyfényével egy félig meddig már leáldozott korszak ragyogta be a jelenkor álomságát. Igazában pedig talán sohasem volt olyan kor, melyben egyszerre pattantak ki a tehetségek s népesítették be a Parnasszust. Mindig bizonyos lassu, fokozatos fejlődés érte meg egy-egy irodalmi korszakot, csak hogy a távolság, melyből az utókor az előbbi időszakot nézi, megkurítja, összebb húzza a körvonalakat és úgy tűnteti fel, mintha egyszerre, minden átmenet nélkül, állt volna elő az a kép, melyet magunknak a multtól tesszünk. Minden jelenkorunk sajátsága az, hogy kicsinyli magát, visszakeri a multat s nem vár semmit a jövőtől, legkevésébbet pedig a közvetlen jövőtől. Csak néhány éve még, hogy minduntalan felhangzott a panasz az írói tehetségek hiánya miatt s e panaszok alatt fokozatosan serdült föl egy egész hadserege az új, eredeti írónak, kiknek száma még ma is szinte szemmel láthatólag gyarapodik. Ha annakelőtte egy két névvel alig tudott többet felsorolni az ember, mikor arról volt szó, hogy elbeszélő irodalmunk jelenkori képviselőit megnevezze, ma alig győzzük előszámlálni az érdekes veteránok mellett a jelesnél jelesebb fiatal és legfiatalabb tehetségeket.

Ennek a meg-megújuló és folyvást nagyobbodó sorozatnak több éves tanuja az Egyetemes Regénytár derék kiadóinak, Singer és Wolfnernek minden esztendőben megjelenő *Almanachja*, mely megszokott talál-

*) *Almanach* az 1892. évre. Szerkeszti Mikszáth Kálmán. Egyetemes Regénytár VII. évfolyam: III. és IV. k. tete Singer és Wolfner kiadása. Ára díszkötésben 1 forint.

kozó helye immár a kiválóbb magyar novellistáknak. Minden év néhány új nevet csatolt a régi sorozathoz s ma már valóban csodaszámra menne, ha nem látnánk egy-egy újabb tehetséget csatlakozni az előbbi ismerősökhöz, fényes cáfolatú az irodalom meddőségéről való pesszimiztikus felfogásnak. A kiadói buzgóságnak ép úgy megvan a maga része ebben az örvendetes eredményben, mint a nemzeti művelődés egyre intenzívebb terjedésének. A milyen kitünő eszme volt meginduláskor az *Almanach*, olyan üdvösnek és szinte nélkülözhetlenek bizonyult az évek során. Az írók, kik különben szétszórtan különféle lapokban és egyes kötetekben vegyülnek a közönség közé, itt mintegy testületileg lépnek minden esztendőben egyszer az olvasók elé, különösen támogatva egymást értékükkel. Van, a ki megvesz egy kötetet Jókaiért s megismerkedik benne Herczegh Ferencel, vagy Mikszáthért s kellemes ismeretséget köt Lipsey Ádammal. És ez az ismerkedés mindnyájukra és mindnyájunkra nézve előnyös.

Mert megszoktuk, hogy az *Almanach* tartalma mindég olyan, hogy minden egyes darabja külön külön megérdemli a figyelmet. A mostani kötet, melyet a régi szerkesztő, Mikszáth Kálmán gondos keze állított össze, tizenhat kisebb nagyobb elbeszélést és rajzot hoz ugyanannyi írótól. Mikszáth humoros előszava után, mely alapjában véve igen komoly intelemmel fordul az íróvilághoz, hogy a jelenkori hazai élet ismertetésének szentelje magát, Jókai Mór kezdi meg a sorozatot „*A glóriás hölgy*“ című tréfás elbeszéléssel, mely tele van az ő aranyos humorával és pompás leírásával. Azután *Beniczkyné Bajza* Lenke következik egy „*Égi sugár*“ című megkapó kis vázlattal, melyben egy leányzav törénete van elmondva. *Tóth Béla* „*A beszélő kert*“-ről ír tréfás bonhomival és zamatos magyarsággal török mesét. *Vadnay Károly* distinguált tolla „*Az elsüllyedt asszony*“-ban kellemes folyékonyssággal ír meg egy szomorú és megható történetet. *Bródy Sándor* „*Mese a tulipánról*“ cím alatt bizonyosságot tesz arról, hogy a naturálisták,

ha még olyan fiatalok is, igen szépen tudnak mesélni és ábrándozni, ha akarják. *Békefi Antal* „*Véröröklés*“-e izmos írói tehetségnek a szüleménye. *Porzó* (Ágai Adolf) „*A lős*“ cím alatt gyermekkorai reminiscenciát ad a torradalom napjaiból. *Justh Zsigmond* „*Veres kakas*“ című rajza megrázó a maga egyszerűségében. *Hévesi József* néhány lapon nagy közvetlenséggel vázolja egy ősi család utolsó sarjadékának lelki állapotát a — „*Dob-szó előtt*“, mely birtokát idegen kézre juttatja. *Herczegh Ferenc*, a fiatal nemzedék legkiválóbbja, remek képet fest egy festő modelljéről „*A szent*“ cím alatt. *Kozma Andor* jóízűen ír le egy vadmagyar „*szegény atyafi*“-t, kit a gazdag rokonok jószívűsége semmiféle sem bir meglágyítani. *Lipsey Ádám* a nagyvilági élet sötétjét festi, biztos vonásokkal, az „*Eladó lányok*“ című elbeszéléseben. *Rákosi Viktor* az ő számtalan pseudo alakjának egyikében jókedvű dévajkodással írja meg, hogy „*miért nem lett ő dalárdista*“. *Tábori Róbert* az „*Arany lelkiismeret*“ cím alatt érdekes elbeszélést ad egy mult-századi temesvári királybíróról. *Bárony István*, a remek tollú író „*Örök*“ cím alatt állít elére egy társadalmi kérdést, melyre még folyvást nincs más megoldás, mint a kard: a párbaj; s konkluziója az, hogy a nő, ha elitéli is, gyávasága miatt, azt, a kit szeret, azért mégis tovább szereti. A díszes sorozatot *Mikszáth Kálmán* rekeszti be „*Az elképzelt méz*“ című tréfás rajzával. Egészben tehát az új *Almanach* méltó utóda a korábbiaknak s bevallotta azt, a mit az előbbiek ígértek. A közönség pedig fogadja jó szívet s élvezze e kis írói gárda szellemességét, jókedvét, szívmelegségét, gazdag tehetségei hamvas gyümölcseit.

Mikszáth előszója.

Nemrég, de még I. Tisza alatt egyszer a szabad-
elvű clubban, elszólit a tarokktól „egy percre“ *Ivánka*
Imre. (Kár azért az időért.) Átadtam a kártyámat
Dániel Gábornak, mindjárt meg is bukkott a nyakamra
egy kettest.

összetett kezekkel nézzük az idegen kulturának térhódítását, — s a kulturában a magyar nemzeti geniushoz nem biztosítunk érvényesítést, — megérjük, hogy mindenki jól beszél ugyan magyarul, de a magyar szellem el lesz temetve.

Közegészségügy.

Dr. Mangin Károly királyi tanácsos, Zalavármegye tiszti főorvosa, a megye területén október hónapban észlelt közegészségi állapotokról és egyéb, a közegészségügyet érdeklőkről a következő jelentést terjesztette elő a közigazgatási bizottság november havi ülésén:

Időjárási viszonyok. A hónap legnagyobb részében száraz és ezen időszakhoz képest meleg időjárás uralkodott, de az utolsó napokban erős éjszakai szél lépett fel, minek következtében a hőmérséklet egyszerre csökkent és a hónap tagygal és hóval végződött. A feljegyzett meteorológiai észleletek szerint: A légnyomás legmagasabb foka volt 756. m/m., legkisebb 741.3 m/m., havi közép 747.7 m/m. Legnagyobb hőmérséklet + 23 °C, legkisebb — 2 °C, havi közép + 12.7 °C. A nedvesség középértéke százalékokban 82%; a csapadék havi összege 13.7 m.m. A szelek irányát illetően leggyakrabban D, azután E. és E Ny.

A felhőtek közegészségi állapota a megye nagyobb részében jó, de általában is kielégítő volt, kivéve az alsó-lendvai járást, hol a megbetegedések nagyszáma és a kóralakoknak többször súlyos lefolyása a halálhozási százalékot emelte; az előfordult betegségek legnagyobb százalékát a légző szervek különféle bántalmi képezték, ezeken kívül észlelték váltólázak, bélbajok, csúsz és hasi hagymáz.

Gyermekek közt mindenütt szaporodott a megbetegülések száma, az alább felsorolandó járványokon kívül a vörheny szörvénysos majd minden vidéken mutatkozott, s gyógykezelés tárgyát képezik még tüdő és bélhurutok, Füred vidékén fültő mirigydagadatok, továbbá itt ott dyphtheritisek egyes esetei.

Az elmúlt hónapban uralgott járványok közül különösen felemlítendőnek tartom az alsó-lendvai járás 12 községében: Alsó-Felső- és Közép-Bisztriczén, Nagy-Palán, Kapezán, Dobronakon, Gáborjaházon, Gönterházon, Jősecczen, Szijártóházon, Bődeházon, és Szent-Györgyvölgyén fellépett vérhas, melynek az említett községekben összesen 159 esete került gyógykezelés alá, a betegek közül 121 meggyógyult, 24 meghalt és a hónap végén 3 községben (Gáborjaházon, Jősecczen és Bődeházon) 14 maradt további gyógykezelés alatt.

A vörheny 3 községben (A-Lendván, M. Szerdahelyen és Zala Istvádon) öltött járványos jellegű 32 kórossal, meggyógyult 0, meghalt 8, továbbá ápolás alatt maradt 14.

Kanyaró járvány volt Letenyén, megbetegült 35 gyermek, kik mind meggyógyultak. A balaton-füredi szeretetház növendékei közt a még szeptember hónapban mutatkozott hasi hagymáz szintén járványossá vált, 15 fiu betegült meg, a betegség azonban enyhe lefolyású volt, és az esetek mind gyógyulással végződtek.

Van szerencsém egyszersmint egy rendkívüli kórossal felemlíteni; ugyan is Polgár Károly 35 éves galsai lakos október 23-án a sümegi takarékpénztár épületében délelőtt 10 óra tájban elaludt és minden ébresztési kísérlet dacára csak a 9-ik napon ébredt fel, ez idő alatt légzése, érverése és hőmérséke rendes volt, felébredésekor jól érezte magát; ezen hosszú ideig tartott alvása most már harmadszor fordult nála elő.

A lendvai járásban trachomában szenvedők mikénti gyógykezelését felülvizsgálandó, okt. 22-én megjelentem a járvány lepte vidéken és Bellatinczon megvizsgáltam az ide berendelt szembetegeket, a 66 beteg közül megjelent 64, a kórossal leggyakrabban enyhébb alakú, az eredmény teljesen kielégítő; a gyógykezelés a szabályok szerint teljesítettik.

Boncvizsgálat összesen 11 esetben történt, nyolcszor törvényszéki megbízatás folytán, háromszor rendőri tekintetből; a halál legközelebbi okai voltak a törvényszéki

boncolatoknál 3 elvérzés, 3 agyvérömleny, 1 belső elvérzés, 1 koraszülött; a rendőrieknél: 1 fuladás, 1 belső elvérzés és 1 elégség.

Külső hullaszemle rendőri tekintetből volt 5, súlyos sértséssel bejelentetett 4.

Öngyilkosságot 2 egyén követett el, mindegyik akasztással.

Véletlen szerencsétlenség általi halálnak 3 egyén esett áldozatává és pedig, 1 (Pete Dániel Sárhidán) a ledőlte a által agyonütetett, 1 (Kolosa Katalin 5 éves Strelitzen) a mezőn elégett, 1 pedig (Mesteri Lina Hanyon) a tókába fult.

A soproni kereskedelmi- és iparkamara a vasárnapi munkaszünetéről.

Az utolsó két hónap folyamán számos átirat és beadvány érkezett a soproni kamarához, mely az ipari munkának vasárnapi szüneteléséről szóló 1891. évi XIII. t. c. végrehajtása tárgyában a kereskedelmiügyi m. kir. miniszter által t. évi július hó 1-én 37.892/Vl. szám alatt s a m. kir. pénzügyminiszter által ugyanaznap 1740. sz. alatt kibocsátott rendeletek módosítását célozza.

A kamara elnöksége mindezen beadványokat alkalpos tanulmányozás s erre alapított jelentés, illetve javaslatlétel céljából a kamara közös bizottságához utalá, a ki ezen megbízatásának következtében felelt meg:

„Az eddigi beadványok a tárgy lényegére nézve három csoportra oszlanak.

Az első csoport a kereskedelmiügyi miniszterium végrehajtási rendelete II. része 15. és 16. §-ainak módosítását kívánja, mely szakaszok értelmében a fűszer-, bor-, tea-, csemege- és lisztkereskedések, valamint a szatócsokek üzemeltetési d. e. 11 óráig, minden egyéb kereskedelmi, illetve elárúsító üzletnél pedig legfeljebb d. e. 10 óráig teljesíthető vasárnapokon és Szt. István király napján az ipari munka, s a zárórának déli 12, illetve délutáni 1 órára leendő áthelyezését kéri meg.

Ide sorolandó az aradi kamara átirata, s a kamarakerületből Alsó-Lendva mező város kereskedőinek kérvénye.

A kamara e tárgyban elfoglalt álláspontját már f. évi május hó 14-én tartott rendes közös ülésében, az akkori tervezet alapján hozzá küldött végrehajtási rendelet véleményezése alkalmával körvonalozta s a mellett szólalt fel, hogy a záróra valamennyi kereskedelmi üzletre nézve déli 12 órában állapíttassék meg.

Azon indokokat, melyeket a kamara ezen javaslata mellett felhozott, a tapasztalat rövid két hónap alatt teljesen igazolja.

Bebizonyult, hogy az akkori tervbe vett s később megállapított záróra, tekintettel a vidéki kereskedelem különleges helyzetére, túlságosan rövidre van szabva, miután a község legnagyobb része csak az istenitizetelt betegezte után gondol a szükséges bevásárlásokra, ezenkívül pedig a munkás osztály igen jelentékeny része, nevezetesen a mezőgazdaságnál s bányászatnál alkalmazottak, csak vasárnap reggel kapják ki munkabérijüket, tehát sokkal kevesebb fizikai idővel rendelkeznek, semhogy még idején elérhessék a gyakran órájárásnyira fekvő várost vagy falut szükségleteik fedezése céljából és bebizonyult, hogy az a kétféle mérték, melylyel egyrészt a fűszer-, bor-, tea-, csemege- és lisztkereskedőknek és szatócsokoknak, másrészt minden egyéb kereskedelmi üzletnek mérték, a visszaélések beláthatatlan sorának nyitott tág kaput, a mennyiben az utóbbi üzleti körbe tartozó kereskedők, az előbb említett kereskedelmi körök kárára s a fogyasztó közönség hátrányára, a fűszer- vagy más kedvezményben részesített cikkekkel való kereskedést látszólag szinte belevonják üzletük körébe, hogy ily módon elenyésztessek az első sorban említett kereskedelmi üzletnek engedélyezett egy órai előnyt.

Ebhez képest a közös bizottság nézete szerint az alsó-lendvai kereskedők kérelmének hely adandó s az aradi kamarának felterjesztése, a mennyiben az üzleti zárórának valamennyi kereskedelmi üzlet tekintetében déli 12 órára való megállapítását célozza, hason szellemű felirattal pártolendő volna.

A második csoport, melybe Moson mezővárosának fűszerkereskedői, szatócsojai, mészárosai és hentesei tartoznak, a kereskedelmiügyi miniszterium végrehajtási rendelete II. része 19. §-ának olyképp való kiegészítését óhajtja, hogy az élelmiszerek elárúsítása hétfőn reggel ne köztessék órához, illetve már 6 óra előtt legyen foganatosítható.

Ezen kívánalmukat az érdekelt körök avval indokolják, hogy Moson mezőváros mezei munkásai nyáron már reggel 4—5 órakor munkába mennek, a jelentékeny számú gyári munkások munkaideje pedig 6 óra kor kezdődik, mihez képest azoknak hétfőn reggel nem marad idejük a szükséges élelmi szerek beszerzésére. Miután pedig az élelmi szereknek előre való megszerzése mindkét rendbeli munkásoknál részint anyagi, részint takarékosági szempontból keresztül vihetetlen, ezen törvényes rendelkezés a fogyasztó munkásokat felette kellemetlen helyzetbe hozza, melynek anyagi következményeit folyamódó iparosok kénytelenek viselni.

Miután a végrehajtási rendelet II. része fennhivatkozott 19. §-a értelmében az élelmi szerek előállítására és szállítása már a szünnapokra következő napokon éjjeli 1 órakor megkezdhető, a közös bizottság nézete szerint, ezen szakasz oda való kiegészítése, hogy az élelmi szerek elárúsításának kezdete a szünnapot követő napnak valamely korábbi reggeli órájára és pedig nyáron 3, télen pedig 4 órára engedélyeztessek, alig fog nagyobb nehézségekre ütközni.

Ehhez képest ez értelemben tartott felterjesztést javasol.

A beadványok harmadik csoportja, s ez számra nézve a legnagyobb, miután az aradi és marosvásárhelyi kamarák átiratait, továbbá a kecskeméti kiskereskedők ipartársulatának s Turkovits R. feketevárosi vegyeskereskedőnek beadványait tartalmazza, az ipari munkának vasárnapi szüneteléséről szóló törvénynek az állami egyedáruság tárgyát képező, nevezetesen a dohányjvedékek körébe tartozó cikkek elárúsítására feljogosított üzletekre való kiterjesztését követeli.

A kamara e kérdésben is állást foglalt már a rendelet tervezet véleményezése alkalmával s annak hangsúlyozása mellett, hogy egyrészt nem hozható fel semmi eltogadható indok arra nézve, miért biztosítsák az állami egyedáruság tárgyát képező cikkek elárúsításával foglalkozó üzletnek ezen törvényt illetőleg kivételes helyzet s hogy másrészt azon üzletek száma, melyek az állami egyedáruság tárgyát képező cikkek elárúsításával kapcsolatosak, oly óriási, hogy azoknak kellő ellenőrzésére s a fenyegető visszaélések sikeres megakadályozására gondolni sem lehet, azon kérelem mel fordul a kereskedelmiügyi m. kir. miniszterhez, „előtérítve a m. kir. pénzügyminiszteriumnál odahatni, hogy valamint a többi üzletek, úgy az állami egyedáruság tárgyát képező cikkek elárúsítására jogosított üzletek is, csak déli 12 óráig tarthassák nyitva üzletüket; esetleg csak azon üzletnek engedtessek meg az elárúsítás egész vasárnapon át, a melyek kizárólag az állami egyedáruság tárgyát képező cikkek eladásával foglalkoznak.

Ez idő szerint már a gyakorlat is igazolta a kamara ezen álláspontját s az ország minden részéből felhangzik a legközvetlenebbül érdekelt körök tiltakozása ezen látszólagos kedvezmény, de tényleg nyomasztó megterhelhetetés ellen.

A közös bizottság ennélfogva azt véleményezi: méitőztassék a kamarának, e kérdésben kezdettől fogva elfoglalt elvi álláspontjának hangsúlyozása mellett, az aradi és marosvásárhelyi kamarák felterjesztéseire hozzájárulni, s egy újabb feliratban újból az egyedáruság tárgyát képező cikkek elárúsítási idejének korlátozása iránt felszólalni.

A kamara, legutóbb tartott közgyűlésén, a közös bizottságnak ezen javaslatát egész terjedelmében egyhangúlag elfogadta s elhatározta, hogy ezen javaslatoknak megfelelő feliratot intéz a fenforgó baj orvoslása végett a kereskedelmiügyi miniszterhez.

— Parancsolj, kegyelmes uram.
— Egy szívességre kérek. A trónörökös, Károly Lajos, magyar könyvet kíván olvasni. Válogass össze számára 10 darabot!

— Csak?
— Természetesen egyenlőre. Ezekből kell megkapnia a kedvet a többiekhez.
— Az igaz! No majd kiválogatom, de milyenek legyenek körülbelül?

A kegyelmes ur egy levelet húzott ki a zsebéből. Itt van az instrukció. *Elbeszélő művek legyenek: könnyed, mulattató olvasmány, de mégis, melyből a magyar nép szokásait, kedélyét, modorát, érzésvilágát megismerhesse, úgy amint a valóságban vannak, túlszók nélkül.*

— Meglesz, de tudnom kell, hogy a leendő király mit olvasott már eddig?

— Eddig csak: az Arany „Toldiját”, és mondhatom tetszett neki.
— A többivel is meg lesz elégedve.
— Ez tehát el van intézve, — szólott Ivánka és visszaeresztett a tarokkhoz.

Másnap reggel mindjárt eszembe jutott. Adjatok kérek egy plajbászt, hadd csináljam meg a lajstromot! De mintha guzsa kötötték volna a memoriámat, sehogy sem tud mozdulni, csak morzsolgatom, szoritom a ceruzát, de nem jut eszembe alkalmas könyv.

Nosza, elszaladok az elbeszélő írókhoz, hátha így inkább boldogulnék. A termőfákrol eszembe jutnak a gyümölcsök. Még pedig kezdem a tiszteletreméltó nagyapókon.

Ott fénylik a Kemény Zsigmond alakja. Nagy, de nehézkes is. Azon felül filozófál. S mit keresne a filozófia a magas régiókban!

Itt van a Jósika. Az az csak volt! Ah! milyen avasszag! Hagyjuk el az ördögöt. Itt volna Eötvös József, de a „Falujegyzője” már tempus passati.

Mint egy középkori király, úgy lép ki Jókai, egy egész tábor van mögötte. Beláthatatlan bandérium a regényéből. Lássuk csak, mit lehetne elküldeni a főhercegnek? A kritika és a közönség az „Új földesur”-at tartja a legjobbnak, és méltán, magyar zamat, magyar élet, s Pegazusa sem szaladt át ezuttal legelni a „lehetetlenség” nevű buja rétre. Tán békó volt a lábán. Békó, de aranyból.

Főlirtam tehát az első helyre:

Jókai Mór: Az új földesur.

Egy már van. Menjünk szaporán a többi után! Mézbe van mártva ennek az Abonyi Lajosnak is a tolla s fogván a ceruzát, beirtam másodikul:

Abonyi Lajos: A mi nótáink.

Eközben eszembe jutott, hogy nem fogom-e Jókait rossz hírbe keverni az udvarnál, ha az „Új földesur”-at a Bach-világ persiflage-ját segitettem fel Bécsbe?

Ej, legyünk jószívűek, kegyelem Jókainak! Kitérültem az „Új földesur”-at s megint nem maradt, csak egy könyvem, az „A mi nótáink”.

Hanem iszen majd mindjárt keritek én ahhoz társakat.

Gömbölyűn pöndörödnék Porzónk „Tárcalevelei”. Argusnak száz szeme volt. Ágainak százegy van a jellemzőt meglátni, de mit ér, ha könyve bár mint csöpög is a magyar zamattól, nem felel meg ennek a célnak: tájképeket, városrészeket, külsőországi uti bejövásokat ír le; itt van Tóth Béla kütete, de ebből csak a törököket szeretné meg a trónörökös és Tóth Béla. Szegény Balázs Sándor is hagyott valamit. Gyönyörű két beszélygyűjtéményt; de miféle embereket ír le? Jámor bugai nyárspolgárokat, a milyneket Bécsben is láthat ő fensége. Épebe mártott pennájú Tolnaiuk pediglen oly eselszövő gazemberekkel népesíti meg könyveit, hogy, ha azokból ösmeri meg a magyarokat a trónörökös, talán el sem vállalja az országot...

Sipulusz tárcái elevenek, mulattatók, de ő karrikaturákat ad; Sebők, az én kedvencem, gyönyörűen gyűjtöttei rajzaiban a gyermekek — de a trónörökös nem pesztonkát keres. Hej Vas Gereben! Persze, hogy Vas Gereben volna jó, ha most élne, ha most írta. De ő a régi magyar viszonyokat festi. S minek nézegesse azt meg Károly Lajos, amit I. Ferencnek kellett volna meglátni?

Végre mintha valami nagy hal akad az ember horgára, felkiálték:

Hohó! A „Gyalogösvény” Baksaytól! Sorozzuk be hamar a „Gyalogösvényt”! Es beirtam a „Gyalogösvényt”.

De eközben eszembe jutott, hogy az Abonyi: „A mi nótáinkban” csupa szemcszedett rablók szerepelnek, pedig a betyár-romantikával már úgyis tulságosan saturáltuk a világot. Kitérültem tehát „A mi nótáinkat” is; megint ott voltam az elején, megint csak egy könyvem maradt.

Megvagyok-e átkozva, vagy mi ez? Soha sem bírok tovább jutni egy könyvni.

Csak nem kell mindjárt elcsüggedni, biztattam magamat. Türelem, türelem, menjünk tovább! A Vadny Károly legújabb könyvét is elküldhetnök, ha nem volna tele forradalmi reminiscenciákkal. Csillagó pattogó szikrákat szór a Bródy Sándor tüzes vénája, de ő a lélek-tani problémákra vetette magát; az ő emberei nem isznak, nem esznek, nem kártyáznak, nem politizálnak, adót nem fizetnek, hanem végtelenül érdekesen tételődnek. (Pedig az adófizetés gondjai Magyarországon leg-alább is foglalkoztatják annyira az elméket, mint a szerelem.)

Nem megy e lajstromcsinálás sehogy sem... Eszem lázasan nyargal végig szerzők és könyveiken. Bárony István szépen írja le a természetet, a madarakat, a fákat, de én istenem a fában (nég ha hazaárulónak tart is a baloldal) szemebetűnő hasonlatosság van, teszem azt az

Helyi, megyei és vegyes hírek.

Felseges kiralynek népnapija f. hó 19-én a zala-egerszegi r. kath. templomban ünnepélyes hálaadó istentisztelet volt, melyet Balaton József esperes-plebános a káplánok segédlete mellett tartott. Az ünnepélyes misén jelen volt Svastits Benó főispán Oméltósága, a vármegye tisztikara, a honvédszázad tisztikara, a helyben székelő hivatalok, hatóságok és testületek, a tanuló ifjuság tantestületek vezetése mellett és nagy számu közönség, mely a templomot egészen betöltötte. Az ünnepély fényét nagyban emelte a női és férfi vegyes kar által egész szabattossággal és igen sikerülten énekelt Szepessy-féle „Megjelentünk alázatossággal előltűd“ szövegű misének, az offertoriumkor ének, hegedű és orgona kísérettel kitűnően előadott Királyné himnus, Bogdán Lajos albíró jeles szerzeménye, melyhez a szöveget Várossy Mihály tanár írta, az urtelmutatás után Strausz Lajosné urhölgy által nővérel együtt gyönyörűen és mesterileg énekelt „Üdvözlégy szent kenyér“ duett, valamint az Agnus Deire ismét négyes hangon előadott „Most az Úr Krisztusnak“ című éneke. — Csak a közvéleményt tolmácsoljuk, midőn a közreműködött hölgyek és uraknak teljes elismerésüket nyilvánítják a kitűnő sikerért, azon óhajással azonban, hogy az isteni tisztelet fényének emelése és a hívők áhitatának fokozása végett vajha minél többször ajánlanák fel szíves közreműködésüket!

A kiralyi népnapija, nov. 19-én a nagy-kanizsai szent-terenciéi templomban hivatalos isteni tisztelet volt, melyen a polgári- és katonai hatóságok képviselői, valamint a különböző tanintézetek ifjusága a tantestületek kíséretében vettek részt. Ugyanez alkalommal az izr. imaházban is volt istentisztelet, melyen dr. Neumann Ede főbb emelkedett szellemű szónoklatot tartott.

Ö felsege Erzsébet királyasszonyunk népnapija alkalmából f. hó 19-én a keszthelyi r. k. templomban dr. Dunszt F. apát, két segédlelkész segédletével nagy ünnepi misét mondott, melyen jelen voltak: a m. kir. honvédszázad, a városi és megyei hatóságok, a kir. gym. és népk. tanint. tanárai, tanítói és tanulóifjuság. A házakra neuzeti zászlókat tüztek ki e loyális ünnepnapon.

Erzsébet napja Csaktornyan. Beér Ferenc képviselőnk s több csaktornyai műkedvelő hölgy társadása folytatja ritka művezetésben részesült Csaktornya közönsége, mely valláskülönbség nélkül különösen nagy számban vett részt a királyné népnapiján tartott ünnepélyes istentiszteleten. Ez alkalommal Vranicsics Irén (Sopron), Fejér Ella, Grész Riza, Hruska Nina és Matskásy Jolan (alt) urhölgyek közreműködésével és a k. pezdai „Zenekör“ kíséretével Seyler G. dar miséje adatott elő. Credo alatt Matskásy néni G. dar miséje adatott elő. Credo alatt Matskásy néni G. dar miséje adatott elő. Credo alatt Matskásy néni G. dar miséje adatott elő.

Személyi hírek. *Svastsics Benó* főispán oméltósága f. hó 18-án Nagy-Kanizsán a rendezett tanácsú város ügykezelését vizsgálta meg. — *Csertán Károly* alispán *Lányi Kálmán* építészeti hivatali tónökkel f. hó 17-én Keszthelyen volt az állandó balatoni kikötő építése ügyében, 18-án Sió-Fokon voltak az elkészített Sió zsilip felülvizsgálata s az építési költségek viselése arányának megállapítása céljából, 18-án pedig Légrádon tartottak tárgyalást a Ketter-dűlő ügyében.

A sümegi kaszinó 50 éves fennállására f. 1891. évi december 5-én ünnepélyt rendez a következő sorozattal: Reggel 9 órakor összejövetel a kaszinó kistermében. 9 órakor istentisztelet a plebánia templomban. 10 órakor díszgyűlés a kaszinó dísztermében. 11 órakor kivonulás Kistalady Sándor sirjához, annak megkoszoruzása, ünnepi szónoklatot tartja dr. Kelemen Károly. 12 órakor a Kaszinó nagytermében társas ebéd (egy teríték ára borral 2 frt). — 1892. évi január 9-én dísztermében saját könyvtára javára fényes zártkörű táncigalmat rendez. A rendező bizottság: Takách Alajos kaszinó elnök, Bánfi Alajos bál b. pénztáros, Soós Pongrácz bál b. elnök, dr. Kelemen Károly bál b. ellenőr, Darnay Kálmán bál b. titkár, dr. Bárdi György,

osztrák cserita és a magyar cserita között; Kazár Emil okos, magvas író, de az emberek belső világát rajzolja. Eléltetgettem magam előtt a saját rajkóimat is. Szeretném őket szépíteni, de az udvarhoz ők sem valók. Egyszerű kalamárisból születtek, egyszerű sorsra. Csak menjetek ti a magatok lábán gyerekek, a kicsiny falusi házakba, már a melyitek t. i. itt nem reked a könyvtárosok kosztosai: a künnlakók az antiquáriusok, — és a bennlakók, az egerek, számára.

Már-már kétségbe kezdtem esni. S először villant meg szívemben az a vágy, hogy bárcsak készen lenne már a Gyulai Pál „Romhányija“! hátha azt el lehetne küldeni. (Bocsássatok meg barátim, de ilyen állapotban tühöz-fához kapkod az ember.)

Vége is, be kell vallanom, nem bírtam összehozni többet öt könyvnél (abból is három a Jókaié, egy a Baksayé, az ötödiket képzelje mindenki a magáénak) Ivánka Imre rámförmedt:

— Hát a többi öt hol van?

— A többi öt még nincs megírva.

— Az lehetetlen! Hát olyan szegény az irodalom?

— Nem szegény az, hanem az olvasó személyiség olyan, hogy nem minden alkalmas neki.

— De tíz könyvet mégis csak összeszedhettél volna egy főhercegnek is?

— Az épen annyira nehéz, mintha valaki tíz fő herceget akarna összeszedni egy könyvnek.

— De mi ennek az oka?

— Egyszerűen az — nyugtatám meg a kegyelmes urat, a kit teljesen elszomorított ez az irodalmi állapot — hogy a mi írónk inkább a fiataloknak dolgoznak.

A véletlen úgy akarta, hogy nem sok idő múlva ez eset után, megszólít a képviselőház folyósóján Szőgyényi Marich László, a királyi melletti miniszter, hogy a leányainak válogassak össze egy esomó magyar olvasmányt.

Bakos Tibor, Eitner Jenő, Eles Károly, Hladny János, Láng Sándor, ifj. Mojzer József, Szalay László bálbizottsági tagok. Belépődíj: személyenként 2 frt, családjegy 2 személyre 5 frt. Kezdeté 9 órakor. Lakásról a rendezőség gondoskodik, bejelentések Darnay Kálmánhoz intézendők.

A „Chanuka“ egyiet szegény gyermekek felruházása f. hó 29-én délután 5 órakor, a polgári iskola rajztermében tartatik meg, mely ünnepélyre a közönséget tiszteletteljesen meghívja az elnök.

Új polgári leányiskola. Már megemlékeztünk lapunkban arról, hogy a nm. vallás- és közoktatásügyi miniszterium a nagy kanizsai felső-leányiskolának polgári-leányiskolává leendő átalakítását (az ottani polgári fiúiskolával kapcsolatosan) engedélyezte olyképen, hogy egy tanerőt a közoktatási tárca terhére fog állítani. Dr. *Ruzsicska Kálmán* kir. tanfelügyelő nov. 18-án a nagy-kanizsai iskolaszékkel az átalakítási módokat megállapította. Kimondották, hogy 1892. január hó 1-én a polgári leányiskolát egyelőre 3 osztályllyal megnyitják. Az intézet igazgatásává dr. *Bartha Gyula* polg. fiúiskolai igazgatót bízták meg. Egy tanerőt a polgári fiúiskolai tantestület pótol; *Hajgató Sándor* eddigi felső leányiskolai tanáron kívül a város egy 800 frttal díjazandó tanítónőt alkalmaz a nyelv- és történeti szakcsoportra, a kir. tanfelügyelő pedig (miniszteri megbízásból) 1000 frttal a mennyiség- és természetani szakcsoport tanítására hirdet pályázatot. Ilykét azután a nagy-kanizsai közönségnek régtől óhaja végre teljesedésbe megy. Az intézetet egyelőre az elemi-leányiskola központi épületében helyezik el.

Egyletek alakulása. A keszthelyi m. kir. gazdasági tanintézetben a hallgatóságnak 3 egylete van, melyek minden tanév elején újra alakulnak s aztán folytatják üdvös munkálkodásukat és pedig az idén a *segélyegylet* Farkas Elek, a *Georgicon* önképző egylet Vaszary Mihály, a *Deák-Ferenc könyvtár egylet* pedig Dobrovizky István elnökele alatt, kiket a díszes állásra f. hó 9-én emelt a gazdász ifjuság.

Köszönetnyilvánítás. A z-egerszegi kenyér-egylet részére dr. Obersohn Mór né urhölgy 5 frtot, dr. Graner Adolfiné urhölgy 10 frtot, özv. dr. Graner Mihályné urhölgy 4 frtot voltak szívesek adományozni, melyért hálás köszönetét tejezi ki Graner Teréz elnök.

A keszthelyi végleges balatoni kikötő építése tárgyában f. hó 17-én a délutáni vonaton *Csertán Károly*, Zalavármegye alispánja és *Lányi Kálmán* kir. főmérnök Keszthelyre érkeztek s délután 4 órától a város háza tanácstermében Keszthely város előljáróságával és a kikötőt tervező helyi bizottsággal tárgyalásba bocsájtottak. Két, illetőleg három terv is terjesztett elő a kikötő építésére vonatkozólag és pedig Lányi főmérnöktől, Schadi építész-tanár és Hencz A. építész-tól. A bizottság a két előbbi által készített tervet összeegyeztetve, fogadta el, melyek szerint a kikötő a csónakázó-egylet pavillonjához balra lenne, 216 méternyi hosszú és 6 méter szélességben, két áteresszel történék a kiépítés és pedig két oldalról részsoros rakott fallal, közben hányt ki-és földdel. A vármegye alispánja felkérte, hogy ezen tervet ellogadást a megyénél kieszközölni sziveskedjék, mit Csertán alispán készséggel meg is ígért. Ezután Keszthely főutcájának, — a grófi kastélytól le a város végén levő vasútállomásig — makademozása tárgyalatott. Csertán alispán és Lányi főmérnök még az nap este elutaztak Keszthelyről.

Az amerikai fajtájú szőlővesszők kiszolgáltatása, a hazai készletből nem fedezhető szükségletnek Franciaországból behozatal utján való kielégítése s a hazai szőlőbirtokosoknál rendelkezésre álló és eladásra szánt készletek bejelentése tárgyában részletes felhívást bocsájtott ki a földművelésügyi miniszter, melyben figyelemzeti az érdekelt szőlőbirtokosokat, hogy amerikai fajtájú szőlővesszők szükségleteik fedezése végett sima szőlővesszőkre szóló megrendeléseiket legkésőbb december 1-ig a miniszteriumhoz annyal inkább terjesszék fel; mert a Franciaországból fedezendő megrendelések össze-sítése ezen határidővel mulhatlanul lezáratik. Kapható sima vesszők ezere: Riparia Sauvage 8 frt, Rip. Portalis

— A leányaim — mondá — Bécsben lakván, azt szeretném, hogy legalább lelkük ne nélkülözze ott sem a magyar levegőt, hadd tárujon eléjük a magyar leányok életvilága a könyvekből. Mit éreznek, hogy játszanak, mi dobogtatja meg kis szíveiket. Egy szóval jó magyar könyveket kérek.

Megígértém, hogy összeállítom ezt a lajstromot is, de éppen úgy jártam vele, mint az előbbivel. Kerestem, de alig találtam valamit.

A miniszter, ha jól emlékszem, szintén azt mondá:

— Hát ilyen szegény az irodalom?

Én pedig megnyugtattam a minisztert:

— Azért van az, kegyelmes uram, hogy a mi írónk inkább az idősek számára dolgoznak.

Akár hiszitek, akár nem, nyomasztólag hatott reám ez a két esetem, mert lehetetlen le nem vonni belőle a consequentiákat magamra nézve is: hogy kinek írok én, ha se a fiataliságnak, se az öreg uraknak nem jók a könyveim, ha még arra se valók, hogy a magyar életet meglehessen belőle látni?

De én már nem tanulok meg másképp, — ti is, tisztelt íróársaim, a kik már benne vagytok a különböző vágányokban, azt hiszem körülbelül ilyenek maradtok (maradtok is, nem kívánom én senkitől, hogy az én kedvemért változzék meg), hanem az utánunk jövő tehetségek, ha szemük ügyébe esik ez a gyakorlati életből vett esetem, melyet olyan lelküismeretesen szűrök a könyv elé, mintha valami cölöpöt vernék le a falu szélén, amin rajta van az utmutató-tábla is, álljanak meg itten.

Különösen pedig azok a vándorok, kik a külföldi irodalomra utaznak, hogy azon meghízalva a lelküket, annak a mintájára irjanak sikerült és nem sikerült másolatokat.

Ezeket szeretném, hogy e cölöpül álljanak meg és ne is mozduljanak odább.

Mikszáth Kálmán.

16 frt, Rip. Tomentosa 8 frt, Vitis Solonis 15 forint, Rupestris 16 frt, Jacques 8 frt, York-Madeire 14 frt. Az ár utánvétellel vétetik be. — A Franciaországból behozandó szőlővessző mennyiségek megállapításánál a miniszterium figyelembe szándékozik venni a hazai szőlőbirtokosoknál rendelkezésre álló, eladásra szánt szőlővessző készleteket is. E célból felhívja azon szőlőbirtokosokat, kik az országban eladó amerikai szőlővesszőkkel rendelkeznek, hogy készleteiket fajta, mennyiség és mennyiség szerint, a termelési hely és az ezenkénti eladási árak megjelölésével — az árakba a csomagolást és a feladó vasuti állomáshoz való szállítás költségeit is beleértve — a miniszteriumhoz december 1-ig jelentsék be. Mind a megrendelések, mind a bejelentések belyegmentesek. Szóbeli vagy írásbeli megkeresésre ily bejelentésre ívek megyénk területén kaphatók a tapolczai vin-cellériskola igazgatóságánál.

A helybeli jótékony nőegylet népkonyhája december 1-én nyitattik meg. Azon szegények, kik népkonyhába márkákat óhajtanak, december 1-én délelőtt 10 órakor jelenjenek meg az elnöknel.

Tombola-estély. Bronner H. kávéházában Keszthelyen f. hó 15-én a tulajdonos kávé tombolát rendezett a szegény tanulók felruházására. A tombola 7 frt 88 kr. tisztajövedelemmel végződött, mely összeg felhasználás végett átadatott a közs. elemi iskola igazgatóságának.

A Balaton vidéki phylloxera ellen védekező egyesület legutóbbi választmányi ülésén előterjesztett a földművelésügyi miniszter leirata, melyben tudatja az egyesülettel, hogy a tapolczai bizományi raktár részére 230 métermáza szénkéneget kiutalványozott; felhívja egyuttal az egyesületet, hogy szénkénegszükségletét a gyéritei időszakot jóval megelőzőleg jelentsé be. A miniszteri leirat értelmében a tagok a kellő időben való bejelentésre felhívottak. Dr. Beszedits Ede választmányi tag indítványozza, hogy az egyesület szerezzen be 5-6 szénkénegező fecskendőt s azokat mérsékelt használati díj mellett adja kölcsön a jelentkező kis termelőknek, akik a mostoha termékek folytán nincsenek azon kedvező helyzetben, hogy a fecskendőt saját költségükön szerezhetnék be. A választmány a tett indítványt elfogadta, azon óhajának adva azonban kifejezést, hogy ily eszközök beszerzése első vonalban a hegyközségek feladatát képezze. Hogy az egyesület nagyobb telepe helyett más alkalmasabb területet vásárolhasson az egyesület, megkeresi a miniszteriumot, hogy ezen célra akár segély, akár kölcsönképen 2000 frtot tegyeskedjék az egyesület rendelkezésére bocsátani s az egyesület ügybuzgó elnöke, Skublics Gyula kéretett fel, hogy ezen ügyben a kellő lépéseket megtenni sziveskedjék. — Elhatározták, hogy a szénkénegekre kezelési költség címén felvett 50 kr. helyett minden métermáza után egy frt, nem tagoktól 2 frt, fecskendőre tagoktól 10, nem tagoktól 60 kr., kosaras bádogtartányra tagoktól 10, nem tagoktól 20 kr. kezelési díj szedessék. Ezzel kapcsolatban, tekintettel a nagymérvű tagsági díjhátralékokra, határozatilag kimondatott, hogy azon tagok, kik tagsági díjikkal hátralékban vannak, az egyesület részéről semminemű kedvezményben nem részesíttetnek.

Tűz volt f. hó 8-án Aranyodon, mely alkalommal Stern Lipótnak egy pálinkafőző épülete, özv. Czinnerd Györgynének egy kazal szalmája és Korein Dávidnak tüzeitája és egyéb aprólékos tárgya égett el. Aranyodon épen bucsú volt s így valószínű, hogy valamely lelketlen egyén gyújtotta fel Czinnerdné szalmakazalát, így akarván a bucsú multságát elrontani.

Ragályos betegségek. A levegő hirtelen váltakozása következtében Keszthelyen a gyermekek közt szörványosan ragályos betegségek léptek fel, nem csekély aggodalmára a szülőknek, kik kicsinyeiket feltétlenül őrzik. Erélyes és gondos intézkedések tétettek arra nézve, hogy a betegségek járványos jellegét ne ölthessenek.

Baleset. Korbélyi Ferenc szent-gróti lakós a polgárvárosi malomban dolgozott. Munkaközben jobb keze a malomkerék közé került s kis ujjá annyira összezuzatott, hogy nyomban amputálni kellett.

Vándorcigányok törtek f. hó 10-én Vindorunya-Szöllősen egynéhány házba és a mi kezük ügyébe akadt, összehajtották s vitték ki a telkekre, hol kocsit várt rájuk s arra fölrakták. — Egyik gazda észrevette a hivatlan vendéget és rákiáltott; ez futásnak indult, a gazda utána és üldözte a telkeken át. A cigány társai közelébe érve, visszafordult és 4-5-ször üldözőjére lött, azonban szerencsére nem talált. A többiek hirtelen összedették sátorfájukat s ellillantak.

Horgony-Pain-Expeller

Ezen rég jónak bizonyult be-dörzsölést csúsz, köszvény, tag szaggatás stb. ellen legjobban ajánlhatjuk a n. é. közönség figyelmébe. Egy üveg ára 40 és 70 kr. és a legtöbb gyógyszerárban kapható.

Csak Horgonynyal valódi!

Báli-selyem kelméket 60 krcár-tól 6 frt 35 krig meterje (körülbelül 300 különböző árnyalat és színben) küld egy ruhára valót, vagy darabonként porto- és vámmentesen **G. Henneberg** (cs. és kir. udvari szállító) gyár- raktára **Zürich**. Mintákat postafordultával küld. Levelekre 10 kros belyeg teendő.

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos:
UDVARDY IGNÁC.

Bükkfa eladás.

Van szerenésém a n. é. közönség tudomására adni, hogy a zala-egerszegi vasut állomásnál nagyobb mennyiségű

bükkfat

tartok raktáron s az alanti árak mellett elárúsítom:

első minőségű

1 rakomány (vagon) 5 meter öl 65 frt, egy öl 13 frt;

házhöz szállítva

1 rakomány (5 meter öl) 70 frt, 1 öl 14 frt, 1/2 öl 7 frt 25 kr. Másod minőségű ölenként egy forinttal olcsóbb. Megrendeléskor jegyek Ragendorfer Jakab urnál váltandók.

Tisztelettel

Fischl Máttyás.

Pályázat

ingyenes alapítványi helyre a tapolezai vincellériskolánál.

A tapolezai vincellériskolánál, melynek célja a szőlőművelés- és borkezelésben kiválólag gyakorlatilag jártas és értelmes önálló vagy szolgálatba lépő munkásokat illetőleg vincelléreket képezni, a „Zalamegyei Gazdasági Egyesület” által alapított **két ingyenes helyre** és a Zalamegyei nemesi pénztár választmánya által alapított

egy ingyenes helyre

pályázat hirdetik.

Folyamodók igazolni tartoznak: 1. hogy 16 éves korukat betöltötték; 2. írni és olvasni tudnak; 3. ép, egészséges, munkabíró testalkatúak; kell továbbá 4. jó erkölcsi bizonyítvány; 5. a szülőnek vagy a gyámnak beleegyezése és kötelező nyilatkozta, hogy a tanuló az intézetet év közben vagy a tanfolyam tartama alatt nem hagyja el. — A felvett tanuló úgy fehér, mint felső ruhával, lábbelivel és ágyneművel tartozik magát ellátni, valamint egy kertit kést és metsző ollót saját költségén beszerezni.

A kérvények mind három ingyenes helyre 1891. december hó 20-ig bezárólag alulírottához küldendők.

Zala-Egerszeg, 1891. november 13.

Háczy Kálmán

a gazdasági egyesület ügyvezető elnöke.

HIRDETMEŒY.

Zala-Egerszegről való elköltözködésem folytán a bolti üzletemben levő anyagokat és árucikkeket, úgy az üzleti felszereléseket, valamint házi butorzataimat, nem különben a bozót utca 7-ik szám alatt levő, szilárd anyagból épített

új házamat

jutányos áron minden órán eladom.

Zala-Egerszeg, 1891. nov. 2.

Marton Lipót

kereskedő.

Hirdetmény.

Az élelmiszerek nagymérvű drágulása folytán előnyös, hogy minden háztartás a termelőnél fedezze szükségletét, mi által jelentékeny összeg megtakarítható.

Gőzmalom 20 év óta áll fenn, a segédeszközök és pedig: Ganz-féle hengerek, legfinomabb sveiczi Doufour selyemmel behuzott centryfuga: lisztszítók, daratiszítók, eredeti La ferté francia kövek stb. helyes megválasztása, továbbá szakértelemmel párosult személyes felügyeiletem lehetővé tették, hogy az utóbbi pár évben,

varazsdi, nagy-kanizsai, alsó-lendvai és főleg zala-egerszegi kereskedőknek évenként több száz metermázsa saját örleményű lisztet szállíthattam megelégedésre és örlesem termékeit úgy a liszt fehérsége, mint a tészta ereje és nyulékonyága tekintetében ajálhatom.

Megrendelésre mindenker friss lisztet szállíthatok:

Buzaliszt I. megfelel a budapesti 3-as lisztnek kilója 18 kr.

Buzaliszt „ a „ 8-as „ „ 15 „

Rozslángot, hengeren örölve, fehér rozskenyérnek „ 16 „

Rozskenyérlisztet I. szám 15 kr.

Rozskenyérlisztet II. „ 13 „

Hajdina lisztet hengeren örölve 1 ma 5 kilós zacskókban kilója 18 kr.

Asztali dara 5 kilós zacskókban kilója 18 kr.

Mindent csak utánvétellel! Ismételőknak engedmény.

A minél előbbi megrendelést ajánlom, mert a buza drágulóban van.

Guttorföldön, 1891. november hó 19-én.

Olomzáros 50 vagy 85 kilogrammos zsákokban, zsákkal együtt, z.-egerszegi vagy alsó-lendvai állomásra szállítva.

Tisztelettel

Molnár Lajos

gőzmalom-tulajdonos.

Tölgyfa eladás.

A zombathelyi méltóságos megyei püspök úr kegyurasága alá tartozó, Zalamegyében kebelezett

novai plebania legelőjén

az ág és forgács leszámításával 1000 azaz egyezer forintra becsült összesen 476 darab, közép nagyságú műszaki celokra alkalmas

álló tölgyfa

1891. évi november hó 26-án tartandó nyilvános árverésen a helyszínen el fog adatni.

Körrejtély. Érdekes, nélkülözhetlen játék a hosszú téli estekre. A körrejtély csak akkor valódi, ha gyári jelvényvel, a Horgonytal elvanlávta.

Ezer meg ezer szülő dicsőreleg elismerte a híres

Horgony-Köepítészkevények

nagy nevelési értékét: jobb játék nem létezik gyermekek és felnőttek számára! Resztesebbet ezekről, valamint a „Körrejtélyről” képes árjegyzékünkben találni, melyet minden szülőnek meg kellene adni, hogy kellő időben gyermekeik számára igazán alkalmas karácsonyi ajándékot kiválaszthatnak és megrendelhetnek. Az árjegyzékek ingyen és bérmentesen küldetnek szét. — Minden Köepítészkevény a „Horgony” jelvény nélkül közönséges és kiegészítésre nem alkalmas utánzások, emellogva mindig

Richter-fele Horgony-Köepítészkevény

kérendő és csak ilyen fogadandó el. — Minden finom játéskerkeskedésben 35 krtól 5 frtig és feljebb kapha ók.

Richter F. Ad. és társa, első oszt. magy. csász. és kir. szabad köepítészkevénygyár. Bécs, I. Nibelungengasse 4. Oiten, Rotterdam, London, E. C., New-York 310 Broadway.

1743.891.

Árverési hirdetmény.

Vallás alapítv. somlővásárhelyi uradalom haszonbérbe adja Zalavármegyében Zala-Erdőd (azelőtt Nyavalád) község határában fekvő mintegy 691^{12/100} Kísvásárhely község határában fekvő fiatalos, mintegy 237^{100/1200} hold

szántó, legelő, rét és belsőségből álló birtokot

1892. szeptember hó 1-sőtől 1910. évi augusztus hó 31-ig.

Az árverés írásbeli zárt ajánlattal egybe kötött nyilvános és szóbeli leend — s

folyó 1891. évi november hó 26-án délelőtt 10 órakor

fog megtartatni Somló-Vásárhelyen a m. k. közalapítv. számtartósági irodában.

A haszonbéri szerződési feltételek jelen hirdetmény megjelenésétől fogva megtekinthetők Somló-Vásárhelyen a számtartósági irodában és Zala-Erdődön a m. kir. közalap. erdőgondnokságnál.

Írásbeli zárt ajánlatok csak magyar nyelven szerkeszthetők; a tett ígéretek betűkkel és számokkal kürandók, és annak: hogy az ajánlattevő a feltételeket ismeri és elfogadja, határozott kifejezés adandó — későn érkezett, távirati uton tett vagy utóajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

A birtok áttekintésében a zala-erdődi erdőgondnokság ad utbaigazítást.

Bánatpénzül 1000 frt csatolandó.

Magy. kir. közalapítványi számtartóság.

(Utánnymot nem díjaztatik.)

K Sarg Kalodontja magyarul a fogak szépségét jelenti.

A Sarg Kalodontja el van ismerve, mint nélkülözhetlen Fogtisztító szer.

L Sarg Kalodontja, mint teljesen ártalmatlan szer, egészségügyi hatóságilag meg van vizsgálva.

O Sarg Kalodontja igen alkalmas az utazásoknál illatosan üdítő hatásánál fogva.

D Sarg Kalodontja a legnagyobb eredményel van alkalmazva a bel- és külföldön

O Sarg Kalodontja az Udvazoknál és a nemességnél ép ugy, mint az egyszerű polgárházaknál, használatban van.

N Sarg Kalodontja kérendő mindig a sokféle érték nélküli utáztatok miatt.

T Sarg Kalodontja kapható 35 krért dobozon kint gyógytárcsákban, drogistáknál és illat-szerészeknél

Minden egyes darabhoz mellékelve van a magasabb körökből nyert elismerés.